

DAŇOVÁ EXEKUCE PRO OBECNÍ ÚŘADY

PRÁVNÍ ÚPRAVA
POSTŘEHY Z ČINNOSTI OMBUDSMANA

2024

9:00 – 10:30	Úvod do placení dle daňového řádu
10:30 – 10:45	Přestávka
10:45 - 12:15	Daňová exekuce – obecná východiska
12:15 – 12:30	Přestávka
12:30 - 14:00	Daňová exekuce postižením majetkových práv
14:00 +	Diskuse, závěr

ÚVOD DO PLACENÍ DLE DAŇOVÉHO ŘÁDU

ombudsman
veřejný ochránce práv

Kde hledat informace:

- Právní předpisy (Ústava, LZPS, zákon o místních poplatcích, daňový řád) → komerční právní systémy, <https://www.zakonyprolidi.cz/>
- „Velká“ novela DŘ provedená zákonem č. 283/2020 Sb. + novely exekučního řízení (chráněný účet, dluhy z dětství, staré bezvysledné exekuce, atd. – co platí i daňovou exekuci?) + připravovaná novela DŘ (Sněmovní tisk [784](#) Vl.n.z., kt. se mění některé zákony v oblasti správy daní)
- Rozhodnutí správních soudů → <http://www.nssoud.cz>
- Rozhodnutí Ústavního soudu → <https://www.usoud.cz>
- Stanoviska ombudsmana → <https://eso.ochrance.cz/>
- Metodiky, stanoviska MF → <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/mistni-spravni-a-soudni-poplatky>
- + „inspirace“ v metodických materiálech GFŘ
<https://www.financnisprava.cz/cs/dane/vymahani-dani/metodika>

ÚVOD DO PLACENÍ DLE DAŇOVÉHO ŘÁDU

ombudsman
veřejný ochránce práv

Místní poplatky:

Zákon o místních poplatcích + daňový řád

- Správní řád se při správě místních poplatků neuplatní.

Místní poplatek = daň (§ 2/2 písm. b) + § 2/3 písm. a) DŘ)

- Ne vše, co obec označí jako „poplatek“ je poplatkem spravovaným jako poplatek dle daňového řádu

Obecní úřad = správce daně (§10 DŘ)

Poplatník, plátce poplatku = daňový subjekt (§ 20 DŘ)

Ostatní veřejnoprávní pohledávky :

Speciální zákony + správní řád (nalézací řízení) + daňový řád (placení)

- Pokuty z přestupkového řízení, náhrada nákladů správního řízení
- Tzv. dělená správa: §106/2 a 3 SŘ, §§ 161-162 DŘ

Plnění v dělené správě = daň (§ 2/2 písm. b) + § 2/3 písm. c) DŘ)

Obecní úřad = správce daně (§10 DŘ + § 161/2 DŘ)

- Dle § 106/2 SŘ na žádost obecního úřadu provede exekuci obecný správce daně = celní úřad

Povinný = stejná práva a povinnosti jako daňový subjekt (§ 161 DŘ)

ÚVOD DO PLACENÍ DLE DAŇOVÉHO ŘÁDU

ombudsman
veřejný ochránce práv

1

Evidence

2

Vybírání

3

Exekuce

Debetní strana (má dáti) > kreditní strana (dal)

- Neuhrazená daň, u které již uplynul den splatnosti.
- Neuhrazené příslušenství daně (zvýšení MP), u kterého již uplynul den splatnosti.

Vymahatelný nedoplatek x nevymahatelný nedoplatek

- Dlužná daň zůstává nedoplatkem i v případě, že je stanovena náhradní lhůta splatnosti (§ 139 odst. 3 DŘ), do jejího uplynutí je však nevymahatelná.
- Nedoplatkem zůstává dlužná částka i tehdy, pokud je povoleno její posečkání, i v tomto případě je však nevymahatelná (§ 181/2 písm. c) DŘ)

Daňový subjekt se stává dlužníkem (§ 176/2 písm.c) DŘ)

„Terminologický můstek“ k jiným právním předpisům (insolvenčnímu řízení): daňový dluh poplatníka = daňová pohledávka veřejného rozpočtu

PŘEDEXEKUČNÍ UPOMÍNKA (§ 153/3 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Do 2021 - Správce daně může daňový subjekt vhodným způsobem vyrozumět o výši jeho nedoplatků a upozornit jej na následky spojené s jejich neuhrazením.

- Měl tak učinit nebrání-li mu v tom vážné důvody (např. [5914/2014/VOP](#), [537/2019/VOP](#), KS v HK sp. zn. nebo NSS [7 Afs 37/2018-51](#)).

Od 2021 + ... Správce daně tak učiní vždy, jedná-li se o nedoplatek, který má být poprvé vymáhán; to neplatí, byl-li daňový subjekt o nedoplatku již dříve vyrozuměn, hrozí-li nebezpečí z prodlení nebo by vyrozumění bylo zjevně neúčelné.

- Daňová exekuce by neměla být překvapivým krokem. Výzva je varováním, že je zde poslední prostor pro dobrovolnou úhradu před zahájením exekuce.
- Vyrozumění není nezbytné, pokud již byl DS jednou vyrozuměn – např. i prostřednictvím platebního výměru i tehdy změnila-li se výše nedoplatku (↑↓).

Vyrozumění může být neformální – telefon, e-mail, obyčejná zásilka atd. → pozor však na daňovou mlčenlivost.

PŘEPLATEK (§ 154 – 155b DŘ) + CO DĚLÁ SPRÁVCE DANĚ SÁM

ombudsman
veřejný ochránce práv

Kreditní strana (dal) > Debetní strana (má dáti)

Přeplatek x Vratitelný přeplatek

Co dělá správce daně sám s přeplatkem - §154 DŘ

Vratitelný přeplatek (§154/2 DŘ):

- daňový subjekt nemá nedoplatek na jiném účtu,
- jiný správce daně nepožádal o převedení přeplatku

(x výjimka § 185 odst. 2 DŘ)

VRATITELNÝ PŘEPLATEK CO MŮŽE ŽÁDAT DAŇOVÝ SUBJEKT

ombudsman
veřejný ochránce práv

Daňový subjekt je oprávněn požádat (§155 DŘ) o:

- vrácení přeplatku,
- použití přeplatku na úhradu nedoplatku **jiného daňového subjektu** (u téhož nebo jiného SD),
- převedení přeplatku na jiný osobní daňový účet (**u téhož SD nebo u jiného SD**).

Omezující podmínka – přeplatek alespoň ve výši **200 Kč** (nově i u převodu), nebo výjimečné případy.

Správce poplatku má na vyřízení žádosti 30 dní.

VRATITELNÝ PŘEPLATEK CO MŮŽE ŽÁDAT DAŇOVÝ SUBJEKT

ombudsman
veřejný ochránce práv

Žádosti o vrácení, použití nebo převod vratitelného přeplatku správce daně **nevyhoví**:

- a) existuje-li **odůvodněný předpoklad**, že do **1 měsíce** ode dne, kdy má být vratitelný přeplatek vrácen, použit nebo převeden, dojde ke vzniku povinnosti uhradit daň na stejném osobním daňovém účtu, nebo
- b) vznikl-li tento vratitelný přeplatek v důsledku uhrazení daně, která dosud nebyla pravomocně stanovena nebo u které dosud neuplynul náhradní den splatnosti.

Příklad: Poplatník zaplatil v březnu poplatek ze psů se splatností podle OZV 1. května daného roku. V dubnu podá žádost o vrácení všech přeplatků, které u něj úřad eviduje.

Přeplatek se vrací:

- ve výši, v jaké byl evidován není-li požadována částka nižší,
- v české měně,
- jedním z následujících způsobů:
 - bezhotovostním převodem na účet určený daňovým subjektem
 - poštovní poukázkou
 - v hotovosti do částky 1000 Kč zveřejní-li správce poplatku, že takový postup umožňuje a za jakých podmínek

Nevyhoví-li správce poplatku žádosti zcela, vydá **vyrozumění** s poučením o možnosti podat do **30 dní** námitku.

POSEČKÁNÍ (SPLÁTKY) DLUHU (§§ 156-157 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

K posečkání může dojít na žádost/z moci úřední.

Zákonem stanovené důvody pro posečkání – při jejich splnění je na posečkání právní nárok.

Lhůta pro rozhodnutí o žádosti je 30 dní.

Lze jej povolit nejdříve ode dne splatnosti, a to i zpětně.

Pouze na dobu kratší než 6 let (lhůta pro placení daně).

Povinnost hradit úrok z posečkané částky se neuplatní (§ 11/4 ZMP)

Posečkání je překážkou vedení exekuce

Správní poplatek 400 Kč – neplatí se v případě posečkání z moci úřední – řešení pro malé dluhy.

+ speciální případ posečkání §157a DŘ – odkladný účinek správní žaloby

POSEČKÁNÍ (SPLÁTKY) DLUHU (§§ 156-157 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Posečkání (splátky) dluhu

ombudsman
veřejný ochránce práv

Posečkáním se rozumí situace, kdy Vám úřad povolí dluh zaplatit později, než je uvedeno v rozhodnutí o uložení peněžité povinnosti. Může Vám povolit **odklad povinnosti zaplatit dluh nebo rozložení dluhu do splátek**.

Výhodou je, že po dobu posečkání úřad **nemůže vést exekuci**.

Posečkat lze s úhradou dluhů na daních, místních poplatcích, pokutách od úřadů a některých dalších platbách státu.

O posečkání musíte požádat a zaplatit **správní poplatek 400 Kč**.

Pozor, ne každému úřad posečkání povolí. Kdy lze posečkat se zaplacením dluhu, vysvětlíme.

Posečkání není o tom, že dluh úřadu nikdy nezaplatíte. Pouze Vám pomáhá přečkat **aktuální nepříznivou situaci**.

<https://www.ochrance.cz/letaky/poseckani-splatky-dluhu/poseckani-splatky-dluhu.pdf>

INFORMACE

k POSEČKÁNÍ a ROZLOŽENÍ úhrady daně NA SPLÁTKY

Aktualizace k 9. 3. 2021

Daňový subjekt může z důvodu tíživé sociální či ekonomické situace požádat správce daně o posečkání úhrady daně nebo její **rozložení na splátky**.

Právní úprava je obsažena v § 156 a § 157 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**daňový řád**“).

Pokud žádost finančnímu úřadu podáte **do 16. 8. 2021**, je na základě rozhodnutí ministryně financí **správní poplatek** za podání žádosti **promínut**, a tedy jej nehradíte (viz [Finanční zpravodaj č. 38/2020](#)).

Správce daně může povolit posečkání z následujících důvodů:

Pokud by neprodlená úhrada znamenala pro daňový subjekt vážnou újmu § 156 odst. 1 písm. a) daňového řádu	
např.:	Doložte např.:
Ztráta bydlení – kvůli zaplacení dluhu finančnímu úřadu nezvládnete splácet hypotéku nebo platit třeba poplatky v domově důchodců	smlouvy či jiné dokumenty, ze kterých je patrné, kolik musíte měsíčně platit, potvrzení o provedených platbách v bezprostředně předcházejících obdobích
Omezení zdravotní péče a sociálních služeb – osobní asistence, pečovatelské služby apod.	úctenky, lékařské předpisy a další dokumenty, ze kterých je patrné, kolik platíte
Podnikatelé: ztráta klíčových zakázek či zaměstnanců, omezení provozuschopnosti apod.	smlouvy s obchodními partnery, doklady o povinných platbách souvisejících s provozem podnikání
Obecně: prokažte, jaká je Vaše majetková situace - výpis z bankovních účtů, soupis majetku, přehled příjmů včetně sociálních dávek, přehled výdajů apod.	
Podnikatelé navíc také stav pokladny, peněžní deník, aktuální rozvahu, výkaz zisku a ztráty apod.	

<https://www.financnisprava.cz/assets/cs/prilohy/d-danovy-system-cr/letak.pdf>

Nedobytný nedoplatek = nedoplatek:

- který byl bezvýsledně vymáhán, nebo jehož vymáhání by zřejmě nevedlo k výsledku, anebo u něhož je pravděpodobné, že by náklady vymáhání přesáhly jeho výtěžek (zásada hospodárnosti), nebo
- jehož vymáhání je spojeno se zvláštními nebo nepoměrnými obtížemi (dle DZ např. majetek se nachází jen v zahraničí).

Tyto skutečnosti musí být dostatečně průkazně a spolehlivě prokázány.

Odpisem dochází **pouze k vnitřní změně v evidenci**, která se navenek neprojevuje = daňový subjekt ji nezjistí.

Odpisem nedoplatek nezaniká → zaniká až uplynutím lhůty pro placení daně.

Předání vymáhání soudnímu exekutorovi není podmínkou pro odpis nedoplatku pro nedobytnost!

Poplatek je možné vybrat a vymáhat pouze v rámci lhůty pro placení daně.

Jedná se o **prekluzivní lhůtu** – uplynutím poplatek zaniká. Povinnost přihlédnout k jejímu uplynutí z úřední povinnosti!

Od 2021 změna začátku běhu lhůty - pouze dnem splatnosti daně.

- Lhůta pro placení daně neskončí dříve než lhůta pro stanovení této daně (§ 160/7 DŘ).
- Přechodná ustanovení: Okamžik počátku, běh a délka lhůty pro placení daně, jejíž původní den splatnosti nastal před 1.1.2021 se posuzuje podle starých pravidel.

Základní délka lhůty pro placení daně je 6 let (§ 160/1 DŘ).

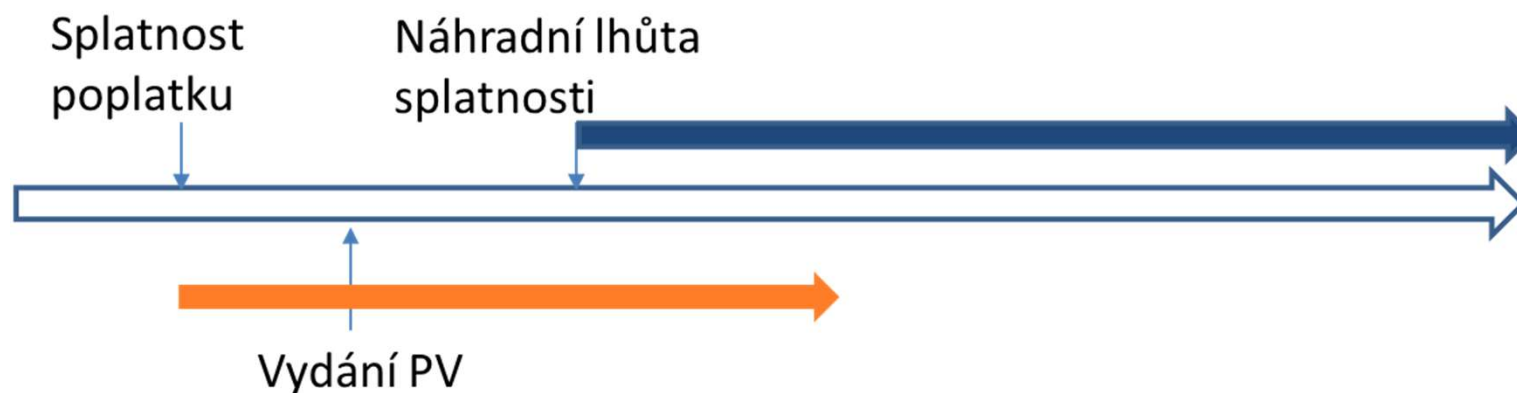
Různými úkony je možné ji **prodloužit až na 20 let** (§ 160/5 DŘ)/v případě zřízení zástavního práva lze do 30 let po jeho zápisu (§ 160/6 DŘ).

LHŮTA PRO PLACENÍ DANĚ (§ 160 DŘ)

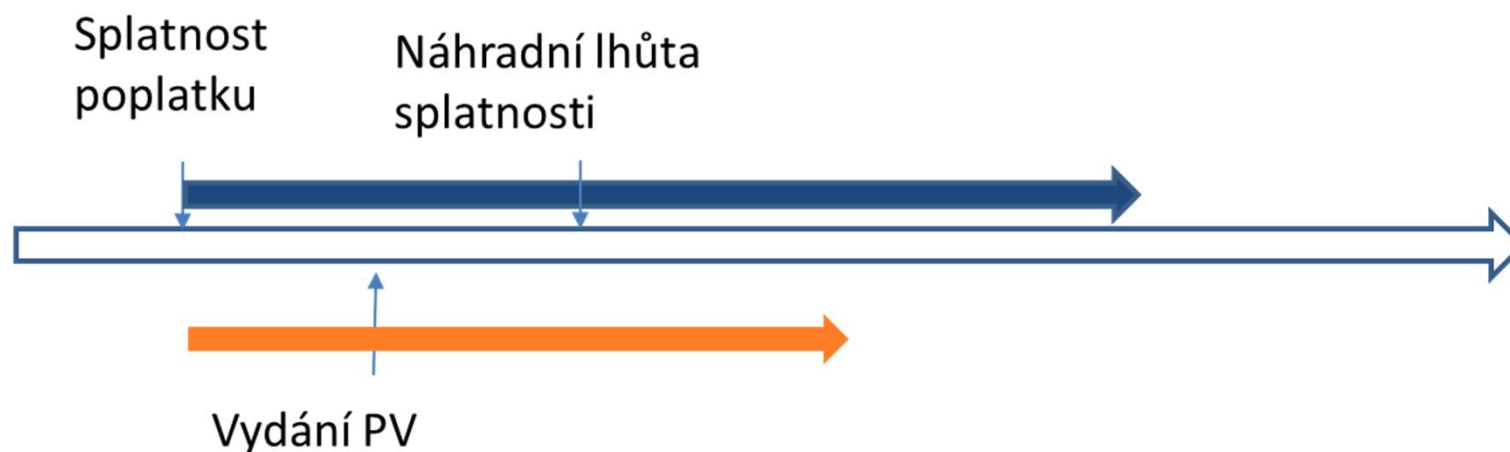

ombudsman
veřejný ochránce práv

Poplatky za roky 2020 a starší

Poplatky za roky 2021 a novější

LHŮTA PRO PLACENÍ DANĚ (§ 160 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Úkony
přerušující běh lhůty
(§ 160/3 DŘ)

Úkony
stavící běh lhůty
(§160/4 DŘ)

Přerušení běhu lhůty = lhůta pro placení daně běží znovu ode dne, v němž byl tento úkon učiněn.

Úkonem přerušujícím běh lhůty pro placení daně je:

a) pravomocné stanovení daně,

pravomocné stanovení daně = PV/hromadný předpisný seznam byl řádně doručen daňovému subjektu (= rozhodnutí je účinné) a nelze se proti němu odvolat (§101/5 DŘ + §103/1 DŘ)

b) zahájení exekučního řízení podle tohoto nebo jiného zákona,

c) zřízení zástavního práva, nebo

d) oznámení rozhodnutí o posečkání nebo rozhodnutí, kterým se mění stanovená doba posečkání.

Lhůta pro placení daně neběží po dobu:

- a) vymáhání daně soudem nebo soudním exekutorem,
- b) přihlášení daňové pohledávky do insolvenčního řízení nebo do veřejné dražby,
- c) uplatnění pohledávky za majetkovou podstatou u osoby s dispozičními oprávněními během insolvenčního řízení,
- d) posečkání úhrady daně dle § 157a,
- e) odkladu daňové exekuce odložené na návrh,
- f) daňové exekuce srážkami ze mzdy, nebo
- g) dožádání mezinárodní pomoci při vymáhání daně.

Příklad:

- OÚ vyměřil MP platebním výměrem dne 2.1. 2015
- PM 6.2.2015
- † náhradní lhůta splatnosti 23.2.2015
- vykonatelnost 24.2.2015
- 5.1.2016 vydání exekučního příkazu na srážky ze mzdy

Kdy končí lhůta pro placení daně?

Prostředek obrany proti úkonu správce daně při placení daní (nejde-li o rozhodnutí, proti kterému se lze odvolat):

- Podává se ve 30 denní lhůtě.
- U správce daně, který úkon provedl.
- Nemá devolutivní ani odkladný účinek.
- Správce daně o námitce vydá rozhodnutí, neodůvodňuje se pouze rozhodnutí plně vyhovující.
- Proti rozhodnutí o námitce, nelze uplatnit opravné prostředky.

K DŘ do 2021: Námitka není řádným opravným prostředkem, který je nutno vyčerpat před podáním správní žaloby (RS NSS [1 Afs 271/2016-53](#)) → jeden z důvodů ke změně právní úpravy.

Změny od 2021:

- Poučení o námitce v rozhodnutí, proti kterému nelze podat odvolání (př. exekuční příkaz) (§ 102/1 písm. f) DŘ)
- Vyrozmívá-li správce daně osobu zúčastněnou na správě daní o úkonu při placení daní, proti němuž lze uplatnit námitku, poučí ji současně o možnosti jejího uplatnění (§159/1 DŘ).
- Prostřednictvím námitky lze brojít proti nečinnosti správce daně při placení (§159/6 DŘ).

Námitka proti úkonu

NENÍ řádným opravným
prostředkem

Námitka proti rozhodnutí

MĚLA BÝT řádným
opravným prostředkem
(§ 159/5 DŘ)

Znaky řádného opravného prostředku podle právní teorie:

- je v dispozici účastníka řízení
- směřuje proti nepravomocnému rozhodnutí
- má odkladný (suspenzivní) účinek
- má odvalovací (devolutivní) účinek

Podle NSS ([8 Afs 59/2023–39](#)) stále není námitka proti exekučnímu příkazu řádným opravným prostředkem.

Exekuční příkaz lze žalovat přímo bez vyčerpání námitky.

- Je povinností daňového subjektu zaplatit daň řádně a včas → pokud tak neučiní, porušuje své povinnosti.
- Správce poplatku musí činit kroky k zajištění úhrady daně → nemůže rezignovat na její vymáhání (x odpis nedoplatku pro nedobytnost).
- Musí však postupovat s respektem k právním normám i principům dobré správy.
- Exekuce = soubor postupů umožňujících vybrat nedoplatky na dani i proti vůli daňového subjektu → významný zásah.
- Cílem exekuce není „trestat“ dlužníka.

Dlužné daně (poplatky) lze vymáhat:

- v daňové exekuci,
- prostřednictvím soudního exekutora,
- přihlášením do insolvenčního řízení,
- přihlášením do veřejné dražby.

Způsob vymáhání nedoplatku lze zvolit pouze takový, aby výše nákladů poplatníka nebyla ve zjevném nepoměru k výši nedoplatku (§ 175/2 DŘ).

- Porušení této povinnosti je nezákonným zásahem (NSS [8 As 143/2014-47](#)).
- Nedodržení § 175 DŘ je důvodem pro zastavení exekuce (NS [20 Cdo 1766/2019](#)).

Subsidiární použití OSŘ (§ 177 DŘ) x pravomoci správce daně výlučně v DŘ.

Zjevný nepoměr nákladů a nedoplatku:

- NSS [8 As 143/2014-47](#) - vymáhání částky 2500,- Kč s náklady potenciálně ve výši 7865 Kč jsou ve zjevném nepoměru.
- NSS [7 As 310/2017-25](#) - vymáhání částky 5 600 Kč s náklady potenciálně ve výši 7 865 Kč jsou ve zjevném nepoměru .
- Existuje i řada rozhodnutí krajských soudů týkající se nižších částek → kde leží konečná hranice zatím nevíme.

Je třeba zvažovat a poměřovat „plné náklady“ exekuce, nikoliv jejich sníženou sazbu ([7 As 310/2017](#) nebo [3 As 206/2017](#)).

V případě dělené správy lze předat vymáhání celnímu úřadu – ten provede daňovou exekuci (§ 106/2 SŘ).

Kompletní předávání vymáhací agendy (tedy zcela bez ohledu na výši vymáhaných pohledávek) je v rozporu s právní úpravou.

- Subsidiární použití OSŘ (§ 177 DŘ) x pravomoci správce daně upravuje výlučně DŘ.

Rozsudek NSS ze dne 25. 7. 2022, č. j. 10 Afs 33/2021-32 (předražek v DE):

„ [26] Daňový řád tedy vymezuje pravomoc správce daně v souladu s § 177 odst. 2 daňového řádu poskytnutím pravomoci provést daňovou exekuci prodejem nemovitých věcí. Pokud v daňovém řádu není ohledně prodeje nemovitých věcí určitá otázka či postup upraven (resp. není upraven úplně), postupuje se podle občanského soudního řádu (§ 177 odst. 1 daňového řádu). Daňový řád ohledně prodeje nemovitých věcí neupravuje institut předražku, a proto se u tohoto institutu použije úprava, která je obsažena v občanském soudním řádu.“

X přístup MF, GFŘ a GŘC je odlišný od výkladu NSS.

- Spor je ohledně aplikace následující institutů:
- Chráněný účet → řešení v návrhu zákona, kterým se mění některé zákony v oblasti správy daní a působnosti Celní správy České republiky (č.j. předkladatele MF-1770/2024/32-3)
- Zastavení výkonu rozhodnutí srážkami ze mzdy dle § 290 odst. 1 OSŘ
- Zastavení výkonu rozhodnutí prodejem nemovitých věcí dle § 336i odst. 2 OSŘ

Vyřešeno:

- Možnost dlužníka nakládat s peněžními prostředky dle § 304 odst. 3 OSŘ → řešeno metodicky – poučení v EP.

Exekuce dluhů vzniklých v době nezletilosti dlužníka

Novela provedená zákonem č. 192/2021 – omezení odpovědnosti nezletilých za dluhy z právních jednání v OZ (§ 899a) a jí odpovídající procesní úprava v OSŘ (§ 262c)

§262c OSŘ: (1) Má-li být výkonem rozhodnutí uspokojena peněžitá pohledávka ze závazku povinného vzniklého v době, kdy byl nezletilým, který nenabyl plné svéprávnosti, lze výkonem rozhodnutí postihnout pouze majetek, který povinný nabyl před nabytím plné svéprávnosti, a majetek, který nabyl právním jednáním vztahujícím se výlučně k majetku nabytému před nabytím plné svéprávnosti; to neplatí pro peněžitě pohledávky vzniklé při samostatném provozování obchodního závodu nebo jiné obdobné výdělečné činnosti podle zvláštního právního předpisu. (2) Je-li výkonem rozhodnutí v rozporu s odstavcem 1 postižen majetek, který nelze výkonem rozhodnutí postihnout, může se povinný domáhat v této části zastavení výkonu rozhodnutí. O tom musí být soudem při nařízení výkonu rozhodnutí poučen.

Exekuce dluhů vzniklých v době nezletilosti dlužníka

Z DZ nevyplývá, že by se měla vztahovat i na veřejnoprávní dluhy (daně, pokuty uložené v PZ atd.) x použitelnost těchto pravidel již ve své praxi akceptovalo jak MF (viz dostupné vzory pro agendu MP), tak i FS a CS.

Vzor MF: Nařízení daňové exekuce - exekuční příkaz příkázáním pohledávky z účtu (exekuční titul = vykonatelný platební výměr) od 1. 7. 2021:

Dlužník může podat návrh na zastavení daňové exekuce, pokud v daňové exekuci nařízené k vymození poplatkové povinnosti vzniklé v době, kdy byl nezletilým, který nenabyl plné svéprávnosti, byl postižen majetek, který nabyt po nabytí plné svéprávnosti, nejde-li o majetek, který nabyt právním jednáním vztahujícím se výlučně k majetku nabytému před nabytím plné svéprávnosti; to neplatí pro pohledávky na místních poplatcích vzniklé při samostatném provozování obchodního závodu nebo jiné obdobné výdělečné činnosti podle zvláštního právního předpisu (ust. § 262c o.s.ř.).

Přechodná ustanovení - § 262c OSŘ se použije i na řízení zahájená přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, je-li povinným osoba, která dovršila dvacátý první rok věku nejdříve v den nabytí účinnosti tohoto zákona + povinné poučování i v dříve zahájených řízeních.

Exekučním titulem je

- vykonatelný platební výměr,
- vykonatelný hromadný předpisný seznam,
- výkaz nedoplatků sestavený z údajů evidence daní.

Je základním předpokladem nařízení exekuce.

Exekučnímu orgánu obecně nepřísluší přezkoumávat správnost/zákonnost exekučního titulu x soudní judikatura postupem času však dovodila, že výjimečně lze i v exekuci zpochybnit vykonatelný titul (např. šikanózní exekuční návrh, zjevná nespravedlnost viz [Pl. ÚS 9/15](#), [8 Afs 250/2018-54](#) atd.)

Materiální vykonatelnost exekučního titulu

- Rozsah a obsah toho, co se má vykonat
- Kdo je povinným
- Kdo je oprávněným
 - Lhůta k plnění (§ 177 odst. 1 DŘ + § 261a o. s. ř.)

Formální vykonatelnost exekučního titulu

- Rozhodnutí je účinné
- Nelze se proti němu odvolat/odvolán nemá odkladný účinek
- Uplynula lhůta k plnění (§ 103/2 + § 139/3 DŘ)

Výkaz nedoplatků (§ 176/2 DŘ):

- označení správce daně, který výkaz nedoplatků vydal,
- číslo jednací,
- označení daňového subjektu, který neuhradil nedoplatek,
- údaje o jednotlivých nedoplatcích,
- podpis úřední osoby s uvedením jména a pracovního zařazení a otisk úředního razítka; tuto náležitost lze nahradit kvalifikovaným elektronickým podpisem úřední osoby,
- potvrzení o vykonatelnosti,
- den, k němuž je výkaz nedoplatků sestaven.

Jde o vnitřní doklad správce daně (výpis z evidence daní).

Musí být patrné, jak správce daně k částkám dospěl (NSS [5 Afs 342/2017](#)).

Věcnou správnost lze namítat v exekučním řízení (NSS [9 Afs 52/2015](#)).

NAŘÍZENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE (§ 178 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Vydáním exekučního příkazu je zahájeno exekuční řízení → není tedy rozhodné, kdy bude exekuční příkaz doručen dlužníkovi.

Exekuční řízení lze zahájit tehdy, existuje-li exekuční titul, dlužník dosud neuhradil a neuplynula-li lhůta pro placení daně.

Exekuční příkaz je rozhodnutím (§ 102 odst. 1 DŘ)

Výrok exekučního příkazu dále obsahuje :

- a) způsob provedení daňové exekuce,
- b) výši nedoplatku, pro který je exekuce nařizována,
- c) výši exekučních nákladů (§ 183 odst. 1 a 2 DŘ),
- d) odkaz na exekuční titul.

Tip: Vzory exekučních příkazů na [webu MF ČR](#).

NAŘÍZENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE (§ 178 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- Exekuční příkaz se doručuje dlužníkovi a dalším příjemcům tohoto rozhodnutí a nelze proti němu uplatnit opravné prostředky.
- Lze se však bránit podáním námitky (§ 159 DŘ) nebo návrhem na zastavení exekuce (§ 181/2 DŘ).

NAŘÍZENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE (§ 178 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Daňovou exekuci lze provést pouze těmito způsoby:

- a) srážkami ze mzdy (§ 187 – 189 DŘ + OSŘ)
- b) příkázáním pohledávky z účtu (§ 190 DŘ + OSŘ)
- c) příkázáním jiné peněžitě pohledávky (§ 191 DŘ + OSŘ)
- d) postižením jiných majetkových práv (§ 192 DŘ + OSŘ)
- e) prodejem movitých věcí (§ 194 – 232 DŘ + OSŘ)
- f) prodejem nemovitých věcí (§ 194 – 232 DŘ + OSŘ)

I zde platí zásada přiměřenosti (§ 5/3 DŘ) - při vyžadování plnění povinností lze použít jen takové prostředky, které je nejméně zatěžují a ještě umožňují dosáhnout cíle správy daní → subsidiárně se uplatní § 263 a § 264 OSŘ chránící povinného před nevhodně zvolenou exekucí.

NAŘÍZENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE (§ 178 DŘ)

Z hlediska posloupnosti provádění daňové exekuce se lze „inspirovat“ v § 58 EŘ:

1	postižení účtu u banky	postižení účtu manžela/manželky (<u>Lze postihnout mzdu nebo účet manžela/manželky?</u>)	
2	postižení jiné peněžité pohledávky (nároku na výplatu peněz), kromě <i>penzijního připojištění</i> nebo <i>doplňkového penzijního spoření</i> → 3	postižení jiných majetkových práv (nepeněžitých) – např. právo na dodání věcí, členská práva v družstvu, podíl v obchodní společnosti	srážky ze mzdy správa nemovitosti pozastavení řídičského oprávnění
3	prodej movitých věcí	prodej nemovitostí, v nichž nebydlíte	postižení závodu (podniku) postižení <i>penzijního připojištění</i> nebo <i>doplňkového penzijního spoření</i>
4	prodej nemovitostí, které s rodinou používáte k bydlení		

KDE ZÍSKAT INFORMACE O MAJETKU DLUŽNÍKA

ombudsman
veřejný ochránce práv

Povinnost poskytnout informace mají (dle § 57 DŘ):

- Orgány veřejné moci
 - Osoby, které vedou evidenci osob nebo věcí, ... získávají jiné údaje nezbytné pro správu daní.
 - Zdravotní pojišťovny
 - Banky, spořitelní a úvěrní družstva, platební instituce, ...
-
- bezúplatně, na základě žádosti správce daně, v nezbytném rozsahu, nelze-li je získat z vlastní úřední evidence (§ 58/1 DŘ)
 - poskytovány jednotlivě nebo v rozsahu a způsobem dohodnutým mezi jejich poskytovatelem a správcem daně (§ 58/2 DŘ)
 - primárně je třeba pokusit se získat informace od jiných orgánů veřejné moci, teprve poté od ostatních osob (§ 58/3 DŘ)

Prohlášení o majetku (§ 180 DŘ)

- Nebyl-li /nemohl-li být nedoplatek uhrazen daňovou exekucí příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb
 - Výzva správce daně k podání prohlášení o majetku
 - Lhůta ne kratší než 15 dní
 - Poučení o povinnostech spojených s doručením výzvy a případných následcích spojených s nepodáním prohlášení nebo uvedením nepravdivých anebo hrubě zkreslených údajů.
-
- Dle § 227 TZ se dopustí trestného činu porušení povinnosti učinit pravdivé prohlášení o majetku → bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, peněžitým trestem nebo zákazem činnosti.

KDE ZÍSKAT INFORMACE O MAJETKU DLUŽNÍKA

ombudsman
veřejný ochránce práv

Prohlášení o majetku (§ 180 DŘ)

Dlužník je povinen uvést plné a pravdivé údaje o svém majetku, včetně majetku patřícího do SJM.

Podpis dlužníka musí být úředně ověřen, lze jej podat i ústně do protokolu nebo prostřednictvím datové zprávy.

Okruh údajů, které je dlužník povinen uvést stanoví zákon (§ 180/3 DŘ).

Právní jednání dlužníka ohledně majetku po doručení výzvy je vůči správci daně (až na výjimky) neúčinné (§ 180/6 DŘ) → následkem je relativní neúčinnost právních úkonů (tj. právní úkon je platný, ale vůči správci daně postrádá právní účinky).

KDE ZÍSKAT INFORMACE O MAJETKU DLUŽNÍKA

ombudsman
veřejný ochránce práv

Dlužník není povinen prohlášení o majetku činit pokud:

- jej učinil v uplynulých 6 měsících (sdělí pouze změny a doplnění)
- je vůči němu zahájeno insolvenční řízení,
- je u dlužníka zavedena nucená správa, dočasná správa nebo správa pro řešení krize, nebo
- vymáhaný nedoplatek zanikl.

ODKLAD DAŇOVÉ EXEKUCE (§ 181/1 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Odklad exekuce = po dočasnou dobu nebudou realizovány úkony směřující k vymožení dluhu.

Odložit exekuci lze:

- na návrh dlužníka nebo z moci úřední (např. § 109/1 písm. c) IZ – po zahájení IŘ nelze exekuci provést),
- částečně nebo zcela,
- zejména je-li pravděpodobné zastavení daňové exekuce, vyloučení předmětu exekuce, posečkání úhrady nedoplatku.

Právní účinky provedených exekučních úkonů zůstávají zachovány.
Pominou-li důvody → správce daně rozhodne o pokračování.

ZASTAVENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE (§ 181/2 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Zastavení exekuce - stane-li se exekuce nepřipustnou v průběhu jejího provádění/byla-li nepřipustná v okamžiku nařízení.

Zastavit exekuci lze rozhodnutím:

na návrh dlužníka nebo z moci úřední,

částečně nebo zcela,

z důvodů uvedených v zákoně (§ 181/2 DŘ) → písm. i) je tu jiný důvod, pro který nelze v daňové exekuci pokračovat.

Výčet důvodů pro zastavení exekuce je obdobný jako v OSŘ → lze vycházet ze závěrů civilní judikatury.

Důvody uvedené v §181/2 písm. f) a g) DŘ jsou jedním z projevů procesní ekonomie bránících vynakládání zbytečného úsilí → odpis nedoplatku pro nedobytnost (§158 DŘ).

ZASTAVENÍ DAŇOVÉ EXEKUCE (§ 181/2 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Správce daně vydá rozhodnutí (§ 181/3 DŘ).

Rozhodnutí se doručuje všem příjemcům exekučního příkazu.

- Výjimka - rozhodnutí o zamítnutí návrhu na odložení nebo zastavení daňové exekuce se doručuje pouze navrhovateli.

Proti těmto rozhodnutím nelze uplatnit opravné prostředky → lze podat námitku (od 2021 povinné poučení v rozhodnutí).

EXEKUČNÍ NÁKLADY (§ 182 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Exekuční náklady **platí** správce daně x exekuční náklady **hradí** dlužník, pokud daňová exekuce nebyla provedena neoprávněně.

Exekuční náklady se skládají z:

- náhrady nákladů **za nařízení daňové exekuce** → 2 % z exekvované částky (nejméně 500 Kč a nejvýše 500.000 Kč), vznikají vydáním exekučního příkazu
- náhrady nákladů **za výkon prodeje** → 2 % z exekvované částky (nejméně 500 Kč a nejvýše 500.000 Kč), vznikají zahájením dražby/zpeněžením mimo dražbu
- náhrady **hotových výdajů** vzniklých při provádění daňové exekuce (prodej movitých a nemovitých věcí – i když nebyly dokončeny) → ve skutečné výši (např. náklady na odtah/odvoz věcí, uskladnění věcí atd. x ne běžný provoz – mzdové náklady, telefonní poplatky, poštovné).

EXEKUČNÍ NÁKLADY (§ 182 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Výpočet z vymáhané částky zaokrouhlené na celé stokoruny dolů.

Exekuční náklady se stanoví:

- exekučním příkazem (§178/2 písm. c) DŘ – náklady za nařízení exekuce),
- rozhodnutím (hotové výdaje); proti tomuto rozhodnutí se lze odvolat do 15 dnů ode dne jeho doručení + správce daně je oprávněn zadržet částku v očekávané výši hotových výdajů (§184/1 DŘ).

Exekuční náklady lze požadovat u téhož nedoplatku jen jednou (§183/3 DŘ) → ochrana dlužníka před nesprávně zvoleným způsobem exekuce.

Přednostní uspokojení exekučních nákladů (§ 184/3 DŘ).

Co když dlužník zaplatí po nařízení exekuce „dobrovolně“? Co uděláte s platbou? Jak to bude s exekučními náklady?

SJM/majetek manžela = manžel má stejné postavení (§ 262a OSŘ, § 185 DŘ)

Veřejný seznam listin o manželském majetkovém režimu → lze se dovolat vůči třetím osobám od okamžiku zápisu (§ 262a odst. 1-3 OSŘ).

Úprava SJM v občanském zákoníku (§ 708 a násl., § 3028/2 NOZ):

- Daňové pohledávky vzniklé před 1. 1. 2014 (SOZ) za existence zákonného režimu SJM jsou i po 1. 1. 2014 jeho součástí (KS Ústí nad Labem, sp. zn. 15 Af 58/2014 – 40).
- Po 1. 1. 2014 jsou součástí SJM pouze převzaté dluhy (§ 710 NOZ) → nespadají sem daně.
- Po 1. 1. 2014: Vznikl-li dluh jen jednoho z manželů za trvání společného jmění, může se věřitel při výkonu rozhodnutí uspokojit i z toho, co je ve společném jmění (§ 731 NOZ) + pouze do výše podílu na SJM, pokud dluh vznikl před uzavření manželství (§ 732 NOZ)

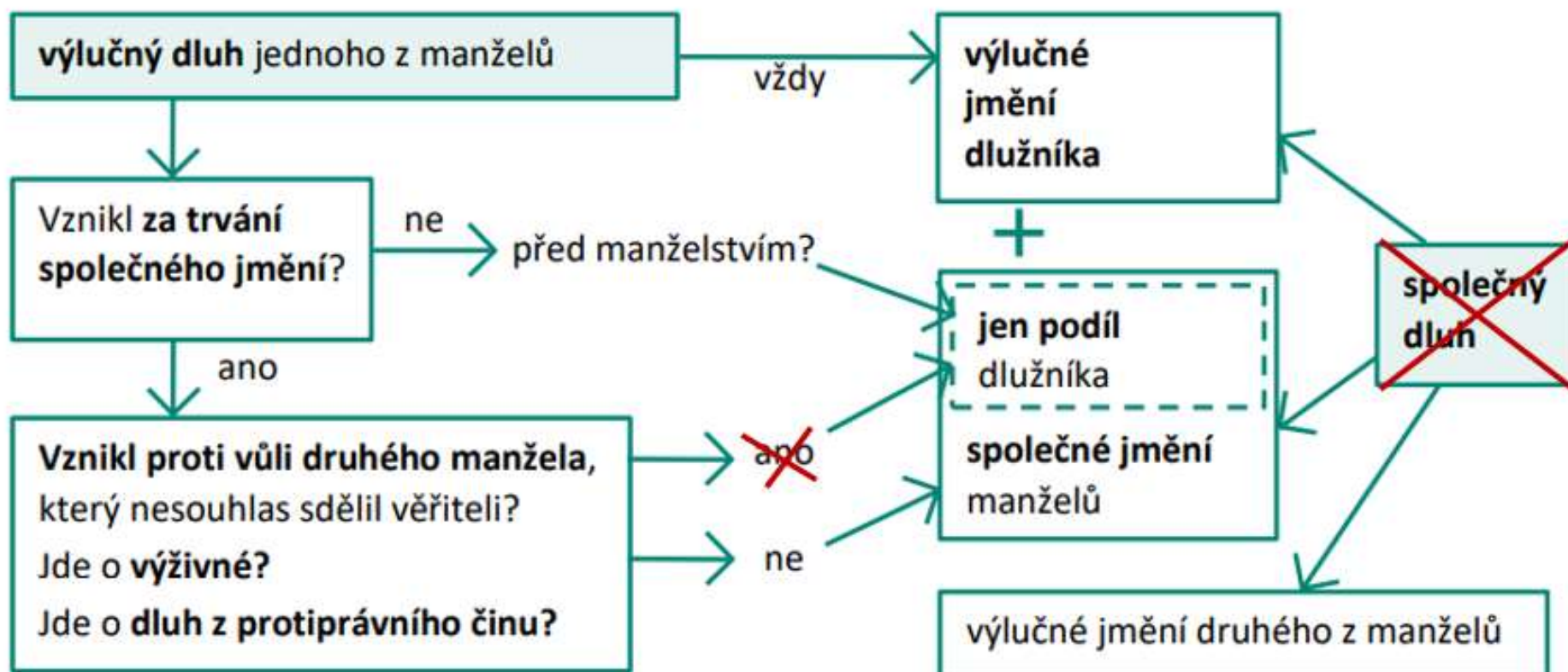
Tip: Metodický pokyn - Společné jmění manželů v daňové exekuci. Dostupný na <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/vymahani-dani/metodika>

DAŇOVÁ EXEKUCE A SJM (§ 185 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Situaci shrnuje tento diagram:

Přeplatek - oprávněná exekuce (§ 185/2 DŘ)

Převyšují-li peněžní prostředky získané daňovou exekucí částku vymáhaných nedoplatků, vznikne dlužníkovi vratitelný přeplatek, který správce daně vrátí i bez žádosti do 15 dnů.

Speciální případ vrácení přeplatku z moci úřední (obecná úprava § 154 a násl. DŘ).

Přeplatek – neoprávněná exekuce (§155b/5 DŘ)

Vznikne-li v důsledku neoprávněného vymáhání přeplatek, správce daně jej vrátí bez žádosti do 15 dnů ode dne prohlášení neoprávněného vymáhání, pokud

- a) je vratitelným přeplatkem, nebo
- b) jde o peněžní prostředky pocházející z majetku v rozsahu, v němž tento majetek nepodléhá vymáhání.

DAŇOVÁ EXEKUCE POSTIŽENÍM MAJETKOVÝCH PRÁV

ombudsman
veřejný ochránce práv

Systematicky jsou zde zařazeny:

- Srážky ze mzdy (§ 187 – § 189 DŘ)
- Příkázáním pohledávky z účtu u poskytovatele platebních služeb (§ 190 DŘ)
- Daňová exekuce příkázáním jiné peněžitě pohledávky (§ 191 DŘ)
- Daňová exekuce postižením jiných majetkových práv (§ 192 – 193 DŘ)

DAŇOVÁ EXEKUCE POSTIŽENÍM MAJETKOVÝCH PRÁV (§ 186 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- Správce daně ukládá povinnosti dlužníkovi a poddlužníkovi (plátce mzdy, banka atd.), který je oprávněn nakládat s majetkovým právem dlužníka.
- Poddlužník nesmí pohledávku vyplatit dlužníkovi, provést na ni započtení atd. + dlužník si u něj nesmí pohledávku vybrat → příkazy a zákazy jsou součástí exekučního příkazu → doručením dochází k „zabavení práva“
- Správce daně bezodkladně vyrozumí poddlužníka o právní moci exekučního příkazu (vyrozumění se doručuje do vlastních rukou) → právní mocí dochází ke „zpeněžení práva“.

DAŇOVÁ EXEKUCE POSTIŽENÍM MAJETKOVÝCH PRÁV (§ 186 DŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- Nesplní-li poddlužník svou povinnost, má správce daně nárok na její splnění od poddlužníka; tento nárok správce daně uplatní podáním žaloby k soudu (tzv. poddlužnická žaloba) → nelze jej vynucovat ukládáním pořádkových pokut.
- Pravomoc rozhodovat poddlužnické spory mají civilní soudy → příslušným je okresní soud (obecný soud žalovaného § 84 a 85 OSŘ).
- Poddlužnický spor mezi oprávněným a plátcem mzdy (§292 OSŘ), poddlužnický spor mezi oprávněným a poskytovatelem platebních služeb (§ 311 OSŘ).
- Žalobu podává správce daně → proti poddlužníku (dlužník není účastníkem- je třeba jej však informovat) → rozsudek je exekučním titulem (avšak pouze prostřednictvím soudního exekutora, nikoliv v daňové exekuci).

CHRÁNĚNÉ PŘÍJMY (§ 299, § 317-319 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Zůstane mi alespoň část příjmů? Chráněné příjmy.

Některé příjmy exekuci vůbec nepodléhají. Například

- dávky pro osoby se zdravotním postižením (*příspěvek na mobilitu, příspěvek na zvláštní pomůcku*)
 - dávky pomoci v hmotné nouzi (*doplatek na bydlení, příspěvek na živobytí, mimořádná okamžitá pomoc*),
 - příspěvek na péči,
 - jednorázové dávky státní sociální podpory (*porodné, pohřebné*) a příspěvek na bydlení,
 - výživné na dítě,
 - daňový bonus.
- Víc v [§ 317](#) občanského soudního řádu.

Některé příjmy se postihují částečně – srážkami ze mzdy, například

- mzda (plat, odměna z dohod o pracovní činnosti či provedení práce),
- odstupné,
- důchod,
- nemocenské,
- peněžitá pomoc v mateřství,
- podpora v nezaměstnanosti,
- stipendium,
- výsluhy,
- opakující se dávky státní sociální podpory a péčovské péče.

Víc v [§ 299](#) odst. 1 občanského soudního řádu. Kolik Vám zůstane – v letáku [Srážky ze mzdy](#).

Některé příjmy se postihují částečně – dvě nebo tři pětiny.

Jde o pohledávky (příjmy) podnikatelů z jejich podnikání a autorské odměny plynoucí přímo autorům. Víc v [§ 318](#) a [§ 319](#) občanského soudního řádu. Tři pětiny Vám zůstanou při vymáhání nepřednostní pohledávky a dvě pětiny, když se vymáhá přednostní pohledávka (např. výživné, daně, poplatky, pojistné na veřejné zdravotní pojištění).

- Ne všechny příjmy jde zcela postihnout → ochrana dlužníka, který musí z něčeho uspokojovat zejména základní životní potřeby.
- Chráněné příjmy neztrácejí svůj charakter vyplacením.

CHRÁNĚNÉ PŘÍJMY (§ 299, § 317-319 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- Speciální úprava srážek na příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení na úhradu pokut za vybrané přestupky v § 51a zákona o pomoci v hmotné nouzi

→ **zrušeno nálezem pléna Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 39/21:**

„Ustanovení § 51a zákona o pomoci v hmotné nouzi, které umožňuje provádět srážky na úhradu pokut uložených za určité přestupky z příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení, tak podle Ústavního soudu porušuje právo pachatele přestupku a tzv. osob, které jsou s ním podle zákona společně posuzované, na pomoc v hmotné nouzi zaručené v čl. 30 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Postihne-li srážka z příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení i společně posuzovanou osobu, dochází navíc k porušení principu individuální odpovědnosti za zavinění.“

SRÁŽKY ZE MZDY

(§ 187 A NÁSL. DŘ + § 276 A NÁSL. OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- Mzda, důchod a jim obdobné příjmy jsou chráněny → nelze je postihnout v celém rozsahu, ale pouze srážkami ze mzdy.
- Předmětem exekuce je mzdová pohledávka (i do budoucna) vůči plátcí mzdy (= specifický druh exekuce příkázáním pohledávky) → tímto způsobem nelze postihnout již vyplacenou mzdu.
- Je-li exekuční příkaz doručen plátcí mzdy až po vyplacení části měsíční mzdy, nepřihlíží se k provedené výplatě a srážky se provedou tak, jakoby povinný měl za celý měsíc právo jen na mzdu, která mu ještě vyplacena nebyla (§ 285 odst. 2 OSŘ).
- Dochází-li k výplatě dlužné mzdy za několik měsíců najednou, je třeba vypočítat srážky za každý měsíc zvlášť (§ 286 OSŘ). Obdobné pravidlo platí i u odstupného (§ 299 odst. 4 OSŘ).

SRÁŽKY ZE MZDY (§ 187 A NÁSL. DŘ + § 276 A NÁSL. OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Výpočet srážek ze mzdy:

- Srážky se provádějí z čisté mzdy (od mzdy se odečte záloha na daň z příjmů + povinné pojistné).
- Do čisté mzdy se započítávají i čisté odměny za vedlejší činnost.
- Nezapočítává se však do ní náhrada nákladů spojených s pracovním výkonem (zejména při pracovních cestách) → ohledně těchto částek nelze provést ani exekuci příkázáním pohledávky (NSS [21 Cdo 3774/2013](#) – a to, i když není výslovně z exekuce vyloučena v § 317 až § 319 OSŘ).

SRÁŽKY ZE MZDY (§ 187 A NÁSL. DŘ + § 276 A NÁSL. OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

č i s t á				m z d a			
1				3			2
nezabavitelná částka				mzda po odečtení nezabavitelné částky ≤ 28 585,50 Kč			část mzdy převyšující součet nezabavitelné částky a částky 28 585,50 Kč
povinný/á	manžel/ka	vyživované dítě					
12 704,67	3 176,17	3 176,17	...	1/3	1/3	1/3	
zůstatek						srážky pro nepřednostní pohledávky	
zůstatek					srážky pro přednostní pohledávky		

Leták ombudsmana Srážky ze mzdy, dostupný z
<https://www.ochrance.cz/letaky/srazky-ze-mzdy/srazky-ze-mzdy.pdf>

+ kalkulačka Exekutorské komory ČR <https://www.ekcr.cz/srazky-ze-mzdy>

SRÁŽKY ZE MZDY

(§ 187 A NÁSL. DŘ + § 276 A NÁSL. OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- V případě plurality se srážky provádějí obecně dle svého pořadí + zákon stanoví výjimky (např. výživné) (§ 280 OSŘ).
- V případě změny plátce mzdy exekuce pokračuje → novému plátcu mzdy správce daně se doručí exekuční příkaz a uloží se mu povinnost, aby pokračoval ve srážkách ze mzdy dlužníka.
- Důležité! Pořadí zůstává zachováno (§ 187/4 DŘ) → podmínkou však je, že původní plátce mzdy jím skutečně v den vydání exekučního příkazu ještě byl.
- Proti rozhodnutí o pokračování ve srážkách ze mzdy nelze uplatnit opravné prostředky → námitka (povinné poučení).

SRÁŽKY ZE MZDY

(§ 187 A NÁSL. DŘ + § 276 A NÁSL. OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- Srážky ze mzdy nelze zvýšit nad rámec zákona, a to ani se souhlasem dlužníka (je-li plátců více, je třeba určit jakou část nezabavitelné částky nemají srážet).
- Snížit srážky ze mzdy lze pouze postupem dle § 187/3 DŘ (neuplatní se částečné zastavení exekuce) → na návrh dlužníka, ze závažných důvodů, na vymezené období.
- Pominou-li důvody pro snížení správce daně rozhodnutí o snížení srážky zruší.
- Proti těmto rozhodnutím nelze uplatnit opravné prostředky → lze však uplatnit námitku (povinné poučení).

SRÁŽKY ZE MZDY

(§ 187 A NÁSL. DŘ + § 276 A NÁSL. OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Dlužník je povinen oznámit vznik nároku na mzdu u jiného plátce mzdy i zánik nároku na mzdu u dosavadního plátce mzdy do 8 dnů ode dne, kdy nastaly tyto skutečnosti (§ 189 DŘ).

Plátce mzdy je povinen do 8 dnů oznámit správci daně, že

- u něho nastoupil dlužník nově do práce (tuto informaci by měl zjistit z potvrzení o zaměstnání od původního zaměstnavatele),
- u něho přestal dlužník pracovat (=skončil pracovní poměr),
- dlužník nastoupil práci u jiného plátce mzdy (je-li mu tato informace známa).

Za nesplnění těchto povinností může správce daně uložit dlužníkovi nebo plátcu mzdy pořádkovou pokutu do 50.000 Kč.

+ od 1. ledna 2022 si plátce mzdy může vzít 50 Kč za každý měsíc provádění srážek. Jde o náklady exekuce, které se zaplatí jako první (§ 270 odst. 2 OSŘ)

SRÁŽKY ZE MZDY (§ 187 A NÁSL. DŘ + § 276 A NÁSL. OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Jiné příjmy dle § 299 OSŘ:

- Plat
- Odměna z DPČ i z DPP
- Odměna za pracovní nebo služební pohotovost
- Z odměny členů zastupitelstva ÚSC
- Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, které nejsou vyplaceny jednorázově.

+ Příjmy nahrazující odměnu za práci/ jsou poskytovány vedle ní:
náhrada mzdy nebo platu, nemocenské, peněžitá pomoc v mateřství,
důchody, stipendia, podpora v nezaměstnanosti a podpora při
rekvalifikaci, odstupné – zvláštní úprava v § 299/4 OSŘ od 24.4.2020, atd.

Více plátců mzdy (§ 188 DŘ):

Nařídí-li správce daně provádění srážek několika plátcům mzdy, určí jim, jakou část základní částky nemají srážet.

Pokud příjem dlužníka nedosahuje u některého plátce mzdy ani výši určené části základní částky, je plátce mzdy neprodleně povinen oznámit to správci daně; ten pak znovu rozhodne, jakou část základní částky nemá každý plátce mzdy srážet.

- Správce daně musí umět v tomto případě vypočítat základní částku (pomůcka např. viz leták ombudsmana Srážky ze mzdy, kalkulačka Exekutorské komory ČR https://www.ekcr.cz/?p=kalkulacka_1, atd.).
- Řešení pro situace, kdy má dlužník např. více malých úvazků, nebo např. důchod/rodičovský příspěvek + příjmy z brigád/malého úvazku.

SRÁŽKY ZE MZDY (§ 187 A NÁSL. DŘ + § 276 A NÁSL. OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Srážky ze mzdy pro dluh manžela – změny právní úpravy:

Do 31. prosince 2012

Vyloučeno vést exekuci proti manželu dlužníka, neuvedenému v exekučním titulu.

Od 1. ledna 2013 do 30. června 2015

Možno exekvovat mzdu druhého z manželů, došlo-li k zahájení exekuce po 1. 1. 2013.

Od 1. července 2015 do současnosti

Není možné exekvovat mzdu druhého z manželů.

NSS [20 Cdo 1874/2016](#): Exekuci srážkami ze mzdy manžela povinného a příkázáním jiné pohledávky manžela povinného, prováděnou na základě exekučních příkazů vydaných soudním exekutorem podle § 262a odst. 2 o. s. ř., ve znění účinném od 1. 1. 2014 do 30. 6. 2015, nelze od 1. 7. 2015 nadále provádět. Obdobně pro daňovou exekuci KS Ústí nad Labem, sp. zn. [15 Af 58/2014 – 40](#).

SRÁŽKY ZE MZDY (§ 187 DŘ + § 276 A NÁSL. OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Zastavení srážek ze mzdy dle § 290 OSŘ:

Do 31. prosince 2021: Soud zastaví na návrh plátce mzdy nebo povinného nařízený výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy, když povinný po dobu jednoho roku nepobírá mzdu buď vůbec nebo alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny.

Od 1. ledna 2022: Vyjde-li v řízení najevo, že povinný po dobu 2 let nepobírá mzdu, soud nařízený výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy zastaví. Nařízený výkon rozhodnutí srážkami ze mzdy zastaví soud i tehdy, vyjde-li v řízení najevo, že povinný nepobíral po dobu 3 let mzdu alespoň v takové výši, aby z ní mohly být srážky prováděny. Návrh na zastavení může podat i plátce mzdy.

+ přechodné ustanovení: započítává se i doba před rokem 2022, pokud povinný během této doby nepobíral mzdu nebo nepobíral mzdu alespoň v takové výši, aby z ní mohly být prováděny srážky.

DAŇOVÁ EXEKUCE PŘIKÁZÁNÍM POHLEDÁVKY Z ÚČTU (§ 190 DŘ + § 303 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- Postihnout lze jakékoliv peněžní prostředky na účtu x výjimkou jsou prostředky, u nichž speciální předpis vylučuje/omezuje jejich použití pohledávek k jinému než stanovenému účelu (např. účelově určené dotace) (§ 310 OSŘ).
- **Obecné pravidlo:** Exekuce je přípustná pouze tehdy, je-li majitelem účtu dlužník → předmětem exekuce je pohledávka vůči peněžnímu ústavu ([NS 21 Cdo 1774/99](#), NS [20 Cdo 2175/2007](#)).
- Omylem zasláná platba na účet dlužníka → pouze bezdůvodné obohacení, nikoliv vylučovací žaloba.
- **Výjimka:** Jde-li o dluh pro který lze nařídit výkon rozhodnutí na majetek v SJM, lze vést výkon rozhodnutí příkazáním pohledávky z účtu manžela povinného u peněžního ústavu (§ 262a + § 262b OSŘ).

DAŇOVÁ EXEKUCE PŘIKÁZÁNÍM POHLEDÁVKY Z ÚČTU (§ 190 DŘ + § 303 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- Exekuční příkaz se doručí poskytovateli platebních služeb dříve než dlužníkovi.
- Poskytovatel platebních služeb je povinen od okamžiku, kdy mu byl doručen exekuční příkaz, po dobu trvání daňové exekuce nevyplácet peněžní prostředky z účtu dlužníka, neprovádět na ně započtení a ani jinak s nimi nenakládat; to se týká i peněžních prostředků došlých do 6 měsíců ode dne vyrozumění o právní moci exekučního příkazu.
- Je-li více účtů, stanoví správce daně v exekučním příkazu pořadí účtů, v jakém je poskytovatel platebních služeb povinen z nich odepsat peněžní prostředky.

DAŇOVÁ EXEKUCE PŘÍKÁZÁNÍM POHLEDÁVKY Z ÚČTU (§ 190 DŘ + § 303 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Provede se odepsáním peněžních prostředků dlužníka z jeho účtu (běžný, vkladový), vedeného v jakékoliv měně, do výše částky uvedené v exekučním příkazu a jejich vyplacením správci daně.

Výjimka 1: Peněžní prostředky, které jsou povinným určeny pro výplatu mezd (platů), náhrad mezd (platů) a dalších plnění, která nahrazují odměnu za práci, jeho zaměstnancům (§ 304a OSŘ).

Výjimka 2: Peněžní prostředky do výše trojnásobku životního minima. Peněžní prostředky se vyplatí povinnému na jeho žádost nejvýše jednou. Povinný o tom musí být při nařízení výkonu rozhodnutí poučen (§ 304b OSŘ).

+ speciální pravidlo § 304b/4 OSŘ v případě účtu manžela

DAŇOVÁ EXEKUCE PŘIKÁZÁNÍM POHLEDÁVKY Z ÚČTU (§ 190 DŘ + § 303 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

- Exekuce příkazáním pohledávky z účtu a mzda po srážkách, jiné nezabavitelné částky (§ 317- §319 OSŘ):
- Prostředky vyplacené na bankovní účet povinného plátcem mzdy/starobního důchodu jako nezabavitelná část mzdy/ důchodu neztrácí svou povahu tím, že se staly tzv. vkladovou pohledávkou (IV.ÚS 121/16) → nelze je postihnout exekucí příkazáním pohledávky.
- Stejně pravidlo platí i ohledně nepostižitelných částek:
- Dávky pomoci v hmotné nouzi nelze postihnout exekucí. Pouhou výplatou dávky neztrácejí svůj charakter, ten pozbudou až později, co budou směněny za něco jiného, popř. stanou se úsporou (NS 20 Cdo 4105/2009).

DAŇOVÁ EXEKUCE PŘIKÁZÁNÍM POHLEDÁVKY Z ÚČTU (§ 190 DŘ + § 303 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Opakování - pohledávky nepodléhající/podléhající částečně výkonu rozhodnutí (§ 317- §319 OSŘ), zejména jde o:

- peněžité dávky sociální péče, dávky pomoci v hmotné nouzi, daňový bonus, z dávek státní sociální podpory příspěvek na bydlení a jednorázově vyplácené dávky státní sociální podpory a pěstounské péče.

Pohledávky fyzických osob, které jsou podnikateli, vzniklé při jejich podnikatelské činnosti, podléhají výkonu rozhodnutí jen dvěma pětinami; u přednostních pohledávek třemi pětinami.

DAŇOVÁ EXEKUCE PŘIKÁZÁNÍM POHLEDÁVKY Z ÚČTU (§ 190 DŘ + § 303 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Správce daně nemá povinnost zkoumat povahu prostředků na účtu dlužníka při nařízení exekuce příkazáním pohledávky z účtu → prokáže-li však dlužník, že část prostředků exekuci nepodléhá, je správce daně povinen exekuci v rozsahu prostředků jí nepodléhajících zastavit (§ 181 odst. 2 i DŘ) daňového řádu) a tyto prostředky vrátit ([3397/2018/VOP](#)).

Přísnější výklad: Správce daně je povinen zkoumat, zda uvedené pohledávky nejsou představovány příjmy z dávek důchodového pojištění (popřípadě jinými příjmy, jejichž srážky je třeba podříditi režimu daňové exekuce srážkami ze mzdy)([IV.ÚS 1351/16](#))

Od 1. 7. 2021 zavedení institutu chráněného účtu (§304c a násl. OSŘ):

- pouze pro fyzické osoby
- Zřízení v několika krocích: potvrzení od plátců chráněných příjmů (zaměstnavatel, ČSSZ atd.)- formulář MS + oznámení exekutora bance + podání žádosti o zřízení chráněného účtu s prohlášením, že zatím nemáte chráněný účet
- Povinnost peněžního ústavu bezúplatně uzavřít smlouvu o chráněném účtu a vést jej.
- Na chráněný účet banka převede dosud nevybraný trojnásobek životního minima z blokováného účtu + příjmy, které po zřízení chráněného účtu přijdou na blokový účet z účtů uvedených v oznámení exekutora.

Pravomoc správce daně „zřídit“ chráněný účet?

DAŇOVÁ EXEKUCE PŘIKÁZÁNÍM JINÉ PENĚŽITÉ POHLEDÁVKY (§ 191 DŘ + § 312 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Nelze-li vést exekuci jiným způsobem (srážky ze mzdy, přikázání pohledávky z účtu, postižením jiných majetkových práv, mobiliární exekuce)

- Uplatní se ochrana pohledávek nepodléhajících výkonu rozhodnutí (§ 317-319 OSŘ).
- Např. penzijní připojištění nebo doplňkové penzijní spoření, životní pojištění atd.

Musí se jednat o peněžitou pohledávku existující v době vydání exekučního příkazu/ lze i pokud se pohledávka dlužníka se stane splatnou teprve v budoucnu, jakož i v případě, že dlužníkovi budou dílčí pohledávky z téhož právního důvodu v budoucnu postupně vznikat.

Exekuční příkaz se doručí poddlužníkovi dříve než dlužníkovi – obdobná pravidla jako v případě exekuce přikázáním pohledávky z účtu.

Úkony potřebné k vyplacení pohledávky dlužníka správci daně, které přísluší dlužníkovi, může místo něho provést správce daně (např. vypovědět a vyplatit připojištění /spoření).

DAŇOVÁ EXEKUCE POSTIŽENÍM JINÝCH MAJETKOVÝCH PRÁV (§ 192 DŘ + § 320 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Postihována majetková práva, která nemají povahu peněžitě pohledávky, nejsou ryze osobními právy, jsou převoditelná a nejsou majetkovými právy postihovanými přímo jinými způsoby výkonu rozhodnutí.

- Např. právo na vydání nebo dodání movitých věcí, obchodní podíl, vydání peněz ze soudní úschovy apod.

Cílem je zpeněžit majetkové právo → př. správce daně postihne právo na vydání věci z kupní smlouvy, tuto získá a následně ji zpeněží v rámci dražby.

EXEKUCE PRODEJEM MOVITÝCH A NEMOVITÝCH VĚCÍ (§ 194 DŘ + § 321 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

V agendě obecních úřadů k exekuci prodejem movitých/ nemovitých věcí bude docházet spíše ojediněle → teprve nelze-li exekuci provést jinými způsoby.

- Exekuce prodejem nemovitých věcí – omezení v případě nemovité věci, ve které má povinný místo trvalého pobytu, pokud výše všech pohledávek povinného k okamžiku zahájení dražebního jednání nepřesahuje 100 000 Kč bez příslušenství (§ 336i/2 OSŘ).
- Metodická pomoc od krajských úřadů?

Postižení majetku dlužníka a stanovení jeho ceny → zpeněžení (dražba (§ 194 - §202 DŘ)/ mimo dražbu (§ 212- §214 DŘ))→ rozvrhové řízení (§ 228 DŘ).

Vyloučení majetku z daňové exekuce (§ 179 DŘ) – typicky u vlastnického práva jiné osoby než dlužníka.

EXEKUCE PRODEJEM MOVITÝCH A NEMOVITÝCH VĚCÍ (§ 194 DŘ + § 321 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Movité věci lze sepsat jen v bytě dlužníka nebo na jiném místě, kde má dlužník své věci → možnost zjednat si přístup do těchto prostor (§203 DŘ)

- Byt dlužníka je zejména vlastní byt, byt, který má povinný v nájmu nebo podnájmu, byt (místnost), který obývá v domě (bytě) svých rodičů, manžela, druha, rodičů manžela apod., byt někoho jiného, ve kterém se povinný zdržuje (trvale, či přechodně) – není jen na návštěvě, místnost v ubytovně, nebo hotelový pokoj.

Některé věci nelze vůbec postihnout (§ 322 OSŘ) – věci, které povinný nezbytně potřebuje k uspokojování hmotných potřeb svých a své rodiny nebo k plnění svých pracovních úkolů, jakož i jiných věcí, jejichž prodej by byl v rozporu s dobrými mravy a jejichž počet a hodnota odpovídá obvyklým majetkovým poměrům.

EXEKUCE PRODEJEM MOVITÝCH A NEMOVITÝCH VĚCÍ (§ 194 DŘ + § 321 OSŘ)

ombudsman
veřejný ochránce práv

Které věci mi exekutor nesmí vzít?

Postihnout nelze věci, které **nezbytně potřebujete k uspokojování hmotných potřeb** svých a své rodiny nebo **k práci**, i jiné věci, jejichž prodej by byl nemorální.

Exekuci nepodléhají zejména

- **běžný oděv**, včetně prádla a obuvi,
- **obvyklé vybavení domácnosti**, zejména lůžko, stůl, židle, kuchyňská linka, kuchyňské nářadí a nádobí, lednička, sporák, vařič, pračka, vytápěcí těleso, palivo, příkrývka a ložní prádlo, pokud hodnota takové věci zjevně nepřesahuje cenu obvyklého vybavení domácnosti,
- **studijní a náboženská literatura, školní potřeby a dětské hračky**,
- **snubní prsten, písemnosti osobní povahy, obrazové snímky a obrazové a zvukové záznamy týkající se povinného nebo členů jeho rodiny** a nosiče dat těchto záznamů, pokud nelze takové záznamy přenést na jiný nosič dat, a jiné předměty podobné povahy,
- **zdravotnické potřeby** a jiné věci, které kvůli své nemoci nebo tělesné vadě potřebujete sám/sama nebo člen domácnosti,
- **hotové peníze** do dvojnásobku životního minima (7 720 Kč),
- **domácí mazlíčci** (zvířecí společníci).

Pokud podnikáte, nelze zabavit věci, které k tomu nezbytně nutně potřebujete. To neplatí při vymáhání pohledávky zajištěné zástavním právem k takovým věcem. *(Pokud provozujete taxislužbu a máte k tomu pět aut, nechá Vám exekutor jen jedno. Pokud ale myslíte, že máte životaschopný podnik, navrhněte exekutorovi, aby nařídil exekuci postižením závodu.)*

Kdyby exekutor (jeho vykonavatel) sepsal takové věci, můžete **do 15 dnů** k exekutorovi podat **návrh na částečné zastavení exekuce**.

Zdroj: Leták ombudsmana
Exekuce, dostupný z
<https://www.ochrance.cz/letaky/exekuce/exekuce.pdf>

DĚKUJEME ZA POZORNOST.

Mgr. Ing. Radka Malinová, malinova@ochrance.cz, 542 542 307